

COVID-19 VAKCĪNAS: NEPATIESĪBAS UN ATSPĒKOJUMI

6. izdevums – trešdiena, 17. februāris

Šajā ziņojumā tiek apkopotas Latvijā vispopulārākās nepatiesības un to atspēkojumi par COVID-19 vakcīnām. To izveidojis Valsts kancelejas Stratēģiskās komunikācijas koordinācijas departaments, balstoties uz sociālo tīklu un mediju monitoringu. Ziņojuma mērķis ir sniegt pārskatu par identificētajām nepatiesībām un viltus ziņām saistībā ar COVID-19 vakcīnām, kā arī sniegt atsaucē uz skaidrojošu vai atspēkojošu saturu, tādējādi dodot saņēmējiem iespēju reaģēt atbilstoši, pavairojot patiesu informāciju, informējot sabiedrību un atspēkojot nepatiesību. Ziņojums paredzēts tikai valsts iestāžu darbiniekiem.

GALVENIE DEZINFORMĀCIJAS VĒSTĪJUMI

- **Buklets ar nepatiesu un sagrozītu informāciju par vakcīnām pret COVID-19:** Bukletā apkopoti vairāki sagrozīti fakti un iepriekš fiksētas nepatiesības par vakcīnām, piemēram, vakcinācija netiek veikta grūtniecēm, jo tā ir nedroša, AstraZeneca vakcīnas sastāvā ir abortēta embrija šūnas, vakcīnas nav pārbaudītas un licencētas. Mītu par vakcīnas negatīvo ietekmi uz augli un auglību jau atspēkojusi [ReBaltica](#) un [Kopā pret Covid/Вместе против Covid](#), mītu par abortēto šūnu vakcīnu sastāvā jau atspēkojusi [Rebaltica](#), savukārt, informācija par [vakcīnu izstrādes procesu un reģistrāciju](#), kā arī ["melnā trīsstūra" markējuma nozīmi](#) uz medikamentiem atrodama ZVA mājaslapā. Sabiedriskie mediji izveidoja [sižetu par nepatiesu informāciju bukletā](#) un [ReBaltica atkārtoti atspēkoja nepatiesības](#), kas atrodamas bukletā. Bukleta popularitāti sociālajos tīklos tas nav būtiski ietekmējis, tāpēc **aicinām ikvienu aktīvi dalīties ar patiesu informāciju par vakcīnām sociālajos tīklos, uzrunāt ģimenes locekļus, draugus un radus, kā arī brīdināt par dezinformācijas mēģinājumiem attiecībā uz vakcīnām.**
- **AstraZeneca vakcīna nav efektīva vecāka gadagājuma cilvēkiem:** Sakarā ar to, ka [Dienvidāfrika atteikusies no AstraZeneca](#) vakcīnas, [Francija](#) un [Vācija](#) vakcīnu neizmanto cilvēkiem virs 65 gadu vecuma, un [Šveice nesteidzās vakcīnu reģistrēt](#), izplatās mīts, ka tā nav efektīva vai ir pat nedroša vecāka gadagājuma cilvēkiem. Saistīti izplatās mīts, ka valstis ir atteikušās no vakcinācijas pavisam. [BBC](#) jau [atspēkojis atsevišķu valstu līderu izteikumus](#) par AstraZeneca vakcīnas efektivitāti, [Eiropas Zāļu aģentūra](#) un [PVO](#) rekomendē AstraZeneca vakcīnu visiem virs 18 gadu vecuma. Tāpat atgādinām, ka AstraZeneca ir pašlaik vienīgā vakcīna, kurai ir [pierādīta ietekme uz vīrusa transmisijas mazināšanu](#).
- **Amatpersonu vakcinācijas video nav patiesi:** Pēc amatpersonu publiskās vakcinācijas, izplatījās mīts, ka šļircei, kura izmantota, lai vakcinētu premjerministru, nav noņemts vāciņš. [Paula Stradina klīniskā universitātes slimnīca](#) un [Kopā pret Covid/Вместе против Covid](#) jau publicējuši bildes no vakcinācijas, kurās skaidri redzams, ka šļircei nav vāciņa un adata ir iedurta rokā. Sakarā ar to, ka vakcinējot nereti tiek satverts neliels ādas laukums, adatas ieduršana daudzos gadījumos nebija redzama, dodot pamatu spekulācijām, ka amatpersonas nav tikušas vakcinētas.

KOMUNIKĀCIJAS MATERIĀLI, AR KURIEM DALĪTIES TIEŠSAISTĒ

- [ZVA informācija](#) par vakcīnu izstrādi un klīnisko pētījumu fāzēm un brīdinājuma zīmes ("melnais trīsstūris") [izskaidrojums](#).
- [Informācija](#) par veidiem, kā pieteikties vakcīnai pret COVID-19 (pašlaik tikai latviski).
- **Iniciatīvas pret COVID-19 dezinformāciju:** [Re:Check](#) (latviski) un [Kopā pret Covid/Вместе против Covid](#) (latviski/krieviski).
- **Eiropas Zāļu aģentūras preses relīzes** par [AstraZeneca vakcīnas apstiprināšanu](#) lietošanai Eiropas Savienībā.